

Budowanie kompetencji uzdrawiających opiekunów dzieci dotkniętych traumą

DZIEŃ PIERWSZY

Wpływ traumy na życie dziecka

Źródło: National Child Traumatic Stress Network

5/27/2013

1

Siedem kluczowych zagadnień szkolenia

Zrozumienie celów ochrony dzieci i pomocy społecznej dla dzieci

Zrozumienie podstawowych elementów opieki uwzględniającej wiedzę o traumie

Zrozumienie potencjalnego wpływu stresu traumatycznego na całe życie dziecka

5/27/2013

Źródło: National Child Traumatic Stress Network

2

Siedem kluczowych zagadnień szkolenia

Zrozumienie wpływu traumatycznych przeżyć na rozwój dziecka

Zrozumienie, w jaki sposób traumatyczny stres dziecka nasila się pod wpływem stresorów obecnych w jego życiu

5/27/2013

Źródło: National Child Traumatic Stress Network

3

Siedem kluczowych zagadnień - dzisiaj

Identyfikacja sposobów radzenia sobie, mocnych stron i czynników chroniących, które sprzyjają pozytywnemu przystosowaniu u dzieci dotkniętych traumą.

Identyfikacja nowych strategii, technik i kompetencji w pracy z dziećmi dotkniętymi traumą.

5/27/2013

Źródło: National Child Traumatic Stress Network

4

POMYŚL O DZIECIACH, KTÓRE ZNASZ

Jakiego rodzaju krzywdzenia lub traumy doświadczyły?

Ile razy zostały przeniesione i doświadczyły separacji?

Z jakimi zachowaniami muszą sobie radzić ich opiekunowie?

5/27/2013

Źródło: National Child Traumatic Stress Network

5

Cele opieki uwzględniającej wiedzę o traumie

BEZPIECZEŃSTWO

STAŁOŚĆ

DOBROSTAN

5/27/2013

Źródło: National Child Traumatic Stress Network

6

Umiejętności kompetentnego opiekuna dziecka po traumie

Rozumie
wpływ traumy

Zwiększa
poczucie
bezpieczeństwa

Pomaga dziecku
radzić sobie z
emocjami

Dbą o siebie

Pomaga dziecku
kierować
zachowaniem

Pomaga dziecku
zrozumieć
historię życia

Wspiera
relacje

Kiedy dziecko doświadcza wczesnego zaniedbania i traumy

5/27/2013

Źródło: National Child Traumatic Stress Network

8

Kiedy słyszysz słowo...

TRAUMA

Co przychodzi Ci do głowy?

5/27/2013

Źródło: National Child Traumatic Stress Network

9

Czym jest stres?

5/27/2013

ALUMINUM PRESENTATION LITHO & DIGITAL PRINT, 2013/2014 PRESENTATION

10

Rodzaje traumy

Ostra trauma

Złożona trauma rozwojowa

5/27/2013

Źródło: National Child Traumatic Stress Network

11

Złożona trauma rozwojowa jest...

Wczesna

Przewlekła

Krzywdzeniem

Niepowodzeniem
opiekuna

5/27/2013

Źródło: National Child Traumatic Stress Network

12

Wpływ traumy zależy od....

Wiek dziecka

Spostrzeganego zagrożenia

Ofiara czy świadek

Relacji ze sprawcą

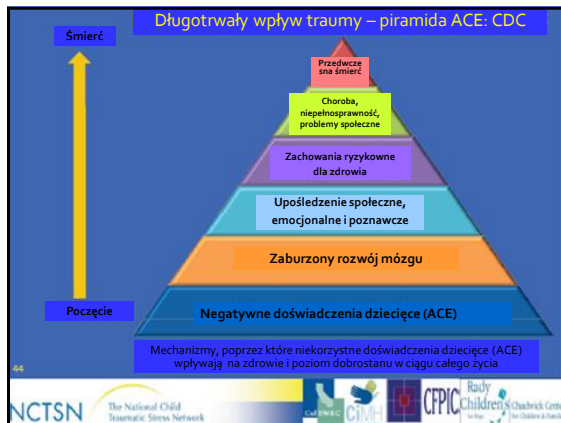
Wcześniejszych traumatycznych przeżyć

Obecności dorosłych zapewniających bezpieczeństwo

5/27/2013

Źródło: National Child Traumatic Stress Network

13

Jak dziecko doświadcza traumy?

5/27/2013

Źródło: National Child Traumatic Stress Network

15

Uczymy się przez doświadczenie

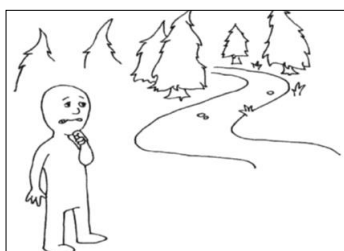

5/27/2013

Źródło: National Child Traumatic Stress Network

16

Uczymy się przez doświadczenie

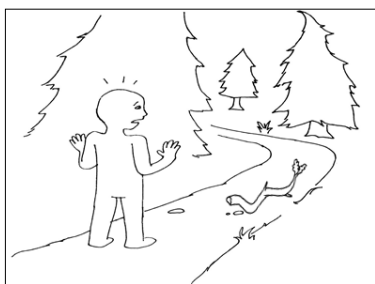

5/27/2013

Źródło: National Child Traumatic Stress Network

17

Uczymy się przez doświadczenie

5/27/2013

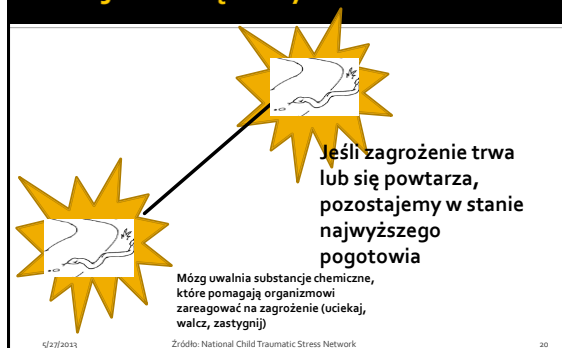
Źródło: National Child Traumatic Stress Network

18

Twój wewnętrzny alarm

Twój wewnętrzny alarm

Neurobiologiczne aspekty przywiązania

Kamienna twarz

5/27/2013

Źródło: National Child Traumatic Stress Network

22

Trauma a mózg

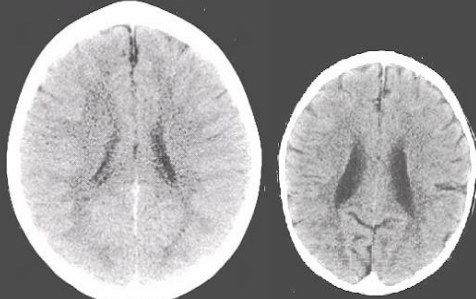
- Trauma może mieć poważne konsekwencje dla rozwoju mózgu dziecka, procesów chemicznych zachodzących w mózgu oraz całego układu nerwowego.
- Wywołane przez traumę zmiany w biologicznych systemach reakcji na stres mogą wywierać negatywny wpływ na rozwój mózgu, kompetencje poznawcze i szkolne oraz proces nabywania języka.
- Dzieci i dorastający młodzi ludzie, którzy doświadczyli traumy, przejawiają nieprawidłowy poziom hormonów stresu – są to zmiany podobne do tych obserwowanych u weteranów wojennych.
 - Zmiany te mogą wpływać na to, w jaki sposób dzieci i nastolatki dotknięte traumą będą reagować na stres w przyszłości, mogą też wywierać długotrwały wpływ na ich zdrowie.

5/27/2013

Źródło: National Child Traumatic Stress Network

23

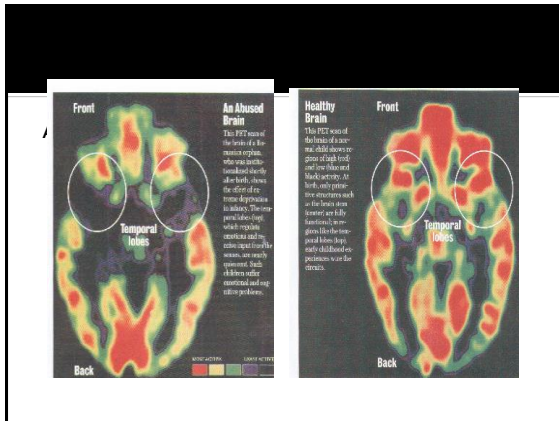
3-Year-Old Children

Normal

Extreme Neglect

© 1997 Bruce D. Perry, MD., Ph.D., ChildTrauma Academy

JAK DZIAŁA LĘK?

5/27/2013

Źródło: National Child Traumatic Stress Network and TBRI

28

TRAUMA WYKOLEJA ROZWÓJ

Mózg tworzy strategie przetrwania, które pomagają dziecku przeżyć.

- Ciągły stan pogotowia
- Szybka reakcja na zagrożenie (uciekaj, walcz, zastygnij)

5/27/2013

Adapted from National Child Traumatic Stress Network

29

Wczesne dzieciństwo

- We wczesnym dzieciństwie trauma może się wiązać z mniejszą objętością kory mózgowej.
- Trauma może zakłócać komunikację między półkulami mózgu, m.in. obszarami odpowiedzialnymi za emocje.

5/27/2013

Adapted from National Child Traumatic Stress Network

30

Małe dzieci (0-2 lata)

GŁÓWNE ZADANIA ROZWOJOWE

- Rozwój percepcji wzrokowej i słuchowej
- Rozpoznawanie i reagowanie na sygnały emocjonalne
- Przywiązanie do głównego opiekuna

WPŁYW TRAUMY

- Wrażliwość na hałas
- Unikanie kontaktu
- Wzmoczona reakcja przestachu
- Dezorientacja dotycząca tego, co jest niebezpieczne i do kogo można się zwrócić w poszukiwaniu ochrony
- Lęk przed separacją

5/27/2013

Adapted from National Child Traumatic Stress Network

35

Wiek przedszkolny

GŁÓWNE ZADANIA ROZWOJOWE

- Buduje 5-6-wyrazowe zdania
- Opowiada historie
- Rozumie ideę liczenia, może znać kilka liczb
- Kopiuje lub rysuje proste kształty
- Próbuje rozwiązywać problemy z jednego punktu widzenia
- Zwykle akceptuje reguły

WPŁYW TRAUMY

- Zmiany zachowania, regresja
- Zwiększone napięcie, niezdolność do relaksacji
- Utrata umiejętności związanych z jedzeniem
- Utrata nabytych umiejętności ruchowych
- Moczenie się i zabrudzanie kałem
- Utrata umiejętności językowych i słownictwa

5/27/2013

Adapted from National Child Traumatic Stress Network

36

Dzieci w wieku szkolnym (6-12 lat)

GŁÓWNE ZADANIA ROZWOJOWE

- Radzenie sobie z lękami, niepokojem i agresją
- Utrzymywanie koncentracji uwagi podczas uczenia się i rozwiązywania problemów
- Kontrolowanie impulsów i radzenie sobie z fizycznymi reakcjami na zagrożenie

WPŁYW TRAUMY

- Huśtawka emocji
- Problemy z uczeniem się
- Konkretnie lęki i obawy
- Dążenie do skupiania na sobie uwagi
- Powrót do zachowań z wcześniejszych etapów rozwoju

5/27/2013

Adapted from National Child Traumatic Stress Network

37

Adolescenci

GŁÓWNE ZADANIA ROZWOJOWE

- Myślenie abstrakcyjne
- Przewidywanie i uwzględnianie konsekwencji zachowań
- Trafna ocena bezpieczeństwa i zagrożenia
- Modyfikowanie i kontrolowanie zachowania, dla osiągnięcia długoterminowych celów

WPLYW TRAUMY

- Problemy z wyobrażaniem sobie lub planowaniem przyszłości
- Niedocenianie lub przecenianie zagrożeń
- Nieadekwatna agresja
- Zachowania lekkomyślne i/lub autodestrukcyjne

5/27/2013

Źródło: National Child Traumatic Stress Network

34

Obszary zaburzeń

- Przywiązanie
- Biologia
- Regulacja afektu
- Dysocjacja
- Kontrola zachowania
- Poznanie
- Pojęcie Ja

5/27/2013

Źródło: National Child Traumatic Stress Network

35

Przypadek Tommy'ego

5/27/2013

Źródło: National Child Traumatic Stress Network

36

Co znajduje się w niewidzialnej walizce dziecka?

5/27/2013

Źródło: National Child Traumatic Stress Network

37

Niewidzialna walizka

To
moja
wina

Jestem
zła

Nikt
mnie nie
kocha

Trauma kształtuje przekonania i oczekiwania dziecka

- dotyczące własnej osoby
- dotyczące dorosłych, którzy się nim opiekują
- oraz otaczającego świata

5/27/2013

Źródło: National Child Traumatic Stress Network

38

Porozmawiajmy o Mai

- Jaka jest jej historia? Czego Maya doświadczyła?
- Jakie zachowania przejawia?
- Jakie są jej przekonania na temat samej siebie, opiekunów i całego świata?

5/27/2013

Źródło: National Child Traumatic Stress Network

39

Odkrycie na wagę złota: Trzy najważniejsze zadania

Uwierz w historię
krzywdzenia i
traumy swojego
dziecka

Poszerz swoje
okno tolerancji
zachowań
poprzez...

Radź sobie z
własnymi
reakcjami
emocjonalnymi

FOCAL POINT Research, Policy, and Practice in Children's Mental Health, zima 2007, Focal Point, t. 23, nr 1
